CRÍTIQUES

TELEVISIÓ

‘Twin Peaks’ i altres misteris

Tomàs Delclós

Albert, detesto reconeixe-ho, però no entenc aquesta situació”, diu el policia que interpreta David Lynch a la nova temporada de *Twin Peaks*. I hi ha qui s’ho ha agafat com una declaració del cineasta sobre l’hermetisme de la sèrie. “Si això li passa a Lynch, que ens passarà a nosaltres?”, es pregunta *The Guardian*. I és que realment és impossible que algú pugui tenir les claus, si n’hi ha, d’aquest rar, subjugant artefacte televisiu que és *Twin Peaks III*. No s’entén res, diuen la majoria de crítiques, i és veritat, no s’entén res. Si es planteja com un retret et porta a la mateixa, i ja antiga, recriminació que es feia a l’art abstracte. La gran batalla dels seus primers practicants va ser convèncer el públic que no calia, que no s’havia d’entendre. Amb aquesta tercera temporada de *Twin Peaks*, la primera recomanació és aquesta: no pretendre voler endevinar què vol dir Lynch. Ja vindran ociosos acadèmics que emplenaran llibres amb hermenèutiques més o menys refistolades.

‘Twin Peaks’ i ‘Sucesor designado’

El puzle que presenta Lynch permet tota mena de sinapsis. Per exemple, l’audiòfon que porta el personatge de Lynch és un homenatge a l’orella que es troba al jardí de *Vellut blau*? I com aquesta... mil més. I moltes les farà l’espectador sense haver estat pensades per Lynch. L’espectador, que és qui realment acaba la construcció de la sèrie, si fa una lectura sense intimidacions pot dir amb tranquil·litat que no li agrada.

Que no s’entengui no és un defecte. Ho era a *Lost* perquè els guionistes, sense voler trencar el fil narratiu, no se’n sortien a l’hora d’acabar sensatament amb totes les ocurrències que s’havien inventat. Però en aquest Lynch, les pors còsmiques es barregen, sense més, amb brometes que sobten per la seva innocència, com ara presentar el fill del xèrif, un carquinyoli, amb la jupa, la gorra, la moto i el posat de Marlon Brando a *El salvatge*. Algunes escenes avorreixen, però d’altres, igualment enigmàtiques, et porten a un paisatge mental atraient.

Un dels pocs exegetes de la sèrie que em convencen és Michel Chion, un músic. “*Twin Peaks* no és un món psicològic”, adverteix, i havent vist les dues primeres temporades va enunciar una de les seves principals característiques: no és que tot el món sigui boig, sinó que els entenimentats no troben excèntrics els excèntrics.

El primer episodi de la primera temporada, ara fa 25 anys, va tenir 34 milions d’espectadors als Estats Units. Però 25 milions no van arribar al final de la segona temporada. Ara, Showtime ha reconegut que l’estrena de la tercera temporada, tot i l’augment de subscriptors aquests dies, ha tingut una audiència de mig milió d’espectadors i calcula un milió més al servei a la carta d’Internet. En tot cas, els que tenim el ferm propòsit de veure-la fins al final podem comprar (49,90 dòlars) un coixí a la web oficial de la sèrie amb el dibuix de les rajoles i el color de les cortines de l’Habitació Vermella. Per perseverar còmodament en el gaudi d’aquest misteri surrealista, a estones rialler.

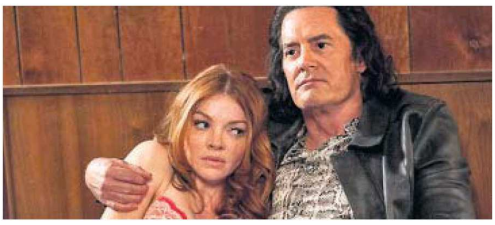

La majoria de crítiques, i és veritat, diuen que a *Twin Peaks III* no s’entén res.

Sucesor designado. A aquesta sèrie se li entén tot menys un petit detall. Un dels dolents amb més dolenteria, Lozano (pronunciar Losano), té el sobrenom de Catalán i el seu nom figura en una vella llista de “radicals espanyols”. Primer semblava un personatge episòdic. Però resulta que no, que és a la cúpula d’una organització fanàtica que es vol apoderar de la presidència dels Estats Units. Aquesta setmana, finalment, l’agent Wells l’ha matat ben matat. A qui de l’equip se li ha acudit i per què aquest sobrenom? No sé si hi ha algun grec que encara es recorda dels almogàvers. En tot cas, a Twitter des de gener hi ha festa major, amb tot això. Cristinya Sequí resumeix així l’argument de la sèrie: va d’un terrorista que vol imposar el català i robar-nos el segle d’or. C. Pérez Ortiz opina que potser estem portant massa lluny això que “el món ens mira”. I Josep Gorina es pregunta si estem perdent el relat internacional i Netflix saboteja el procés.

ART

Lo terrible y lo risible, un treball amb llapis grafit i cera sobre paper d’Oriol Vilapuig.

Vides dissolutes

Ángela Molina

Animats per l’èxit d’autors com William Kentridge (recent premi Princesa d’Astúries de les Arts) o Raymond Pettibon, molts artistes es plantegen recuperar l’últim recurs de la representació, la línia, fent d’ella una forma de grafema, la versió abstracta del *jo*. El dibuix passa a ser una empremta corporal de la representació històrica en el domini de la crítica social, cosa que resulta summament complicada d’entendre fins que no llegim sobre el paper noms com Pasolini, Klossowski, Quignard o Bataille, com matrius que fan explotar en contorns, lletres, que fins i tot generen subtilment l’experiència del color. És *La nit sexual* d’Oriol Vilapuig (1964), una simfonia fragmentària, una “col·lecció de tremolors” (en paraules del comissari Valentín Roma), imatges i escriptures que encarnen l’erotisme com un mur de resistència fet amb les ruïnes de la història.

LA NOCHE SEXUAL
Oriol Vilapuig
Fundació Suñol
Passeig de Gràcia, 98, Barcelona
Fins al 2 de setembre

MÁQUINAS DE TROVAR
Pedro G. Romero
Galeria Àngels Barcelona
Carrer del Àngels, 16, Barcelona
Fins al 28 de juliol

El seu assaig visual, a la Fundació Suñol, consta de tres nits que, segons l’artista sabadellenc, “ens constitueixen: la nit anterior al part (uterina), la nit que cau al final del dia (astral) i la nit interior designant la mort (infernal)”. Vida dissoluta. Diuen. D’aquesta triple condició nocturna brollen el desig i la necessitat de fer visibles les absències que ens assetgen i ens demanen. L’extenuació com un contínuum lineal, una forma de veritat que encara pot transmetre. “És en nosaltres on el món és enemic del món”.

Sota aquesta necessitat d’acompanyament, des d’aquesta potència desitjant, Vilapuig espiga imatges que el món hostil ha rebutjat. Massa terribles, massa humanes: Diana, Hypnos, Leda, Narcís. Màscares dionisíaques, màscares còmiques. Delfos. Còpula. Neocapitalisme. Violència. I al final, la Vanitas. Aura/mercat. L’aura/*marché* (haurà marxat) de Derrida. Sí, les coves van ser cranis de son.

Sobre la imatge, el text. Textos sense vorell, pensaments materials, màquines de guerra i aparells polítics. Es produeixen en els límits, sobre l’enfrontament. Una lluita en la nit, en una platja on jeu un cos (Pasolini), com una armadura. *La nit sexual* és un viatge que encadena fragments caiguts de pedestals i escapats de vitrines. Són cossos penetrables i penetrats, tota una genealogia perduda en la història que compromet només un nom, un nom propi o un lloc d’exili per al cos fugit o robat. La història organitza el rapte. El temps és un carterista. La nit, les nits, de Vilapuig, remeten al passat clàssic, mites de la literatura egípcia, grega i llatina. Les parelles copulen, les bèsties es devoren, els ocells abandonen la seva ombra de carbonet. Hi ha potència, sang, suor. Residus després del sacrifici. Però sobretot, *La nit sexual* és kantiana. “La bella forma d’una flor salvatge” de la qual lamentem l’absència.

> Les nits d’Oriol Vilapuig remeten al passat clàssic, a mites de la literatura egípcia, grega i llatina: les parelles copulen, les bèsties es devoren

En la mateixa línia de producció de subjectivitat, Pedro G. Romero (Aracena, 1964) presenta a la galeria Àngels Barcelona les seves “operacions singulars” o “agenciaments” (pintures, vídeos, coses, paraules...) sota un títol pres del cançoner escrit pel professor de gimnàstica i inventor de la “màquina de cantar” Juan de Mairena (Antonio Machado). Les *Máquinas de trovar* es distribueixen en quatre capítols, i les seves imatges remeten a les tradicions del País Basc i la seva mitologia política (*Las espadas*), l’acció col·lectiva (*Sección Áurea*), una banda sonora (*Cuatro paredes*) i una paròdia (*Las piedras*) d’un dels pioners de l’art conceptual, Joseph Kosuth.

El conjunt és moltes coses i res, “un experiment fet per aficionats al cant que entre vins i aiguardents sumen falsedats, cants i fragments de lletres fins a construir un fandango”. Una natura, en fi, sense cap contorn final però que dona idea de la sobreelevació de l’individu cap al sublim col·lectiu. Romero motiva, suscita la idea sense un fi formal. En la seva naturalesa bruta desafia el *jo* perquè aquest excedeix la dominació de la seva mà, de la seva veu. Una altra vida dissoluta.

Printed and distributed by PressReader
PressReader.com + +1 604 278 4604

COPYRIGHT AND PROTECTED BY APPLICABLE LAW